

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Ankara 1 Numaralı L Tipi ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu

24. Dönem 2. Yasama Yılı
2012

Rapor, Komisyonun
26.01.2012 tarihli
toplantısında kabul
edilmiştir.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

ANKARA 1 NUMARALI L TİPİ VE ANKARA KADIN KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMLARI İNCELEME RAPORU

I. BAŞLANGIÇ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 13 Ekim 2011 tarihli 3'üncü toplantısında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere kurulan Çorum Milletvekili Murat YILDIRIM, Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL, Mardin Milletvekili Abdurrahim AKDAĞ, Sivas Milletvekili Malik Ecder ÖZDEMİR, İstanbul Milletvekili Atila KAYA, Mersin Milletvekili Ertuğrul KÜRKCÜ'den oluşan bir Alt Komisyon kurmuştur. Alt Komisyon bu kapsamda ilk olarak, Ankara 1 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda inceleme yapma kararı almıştır.

Heyet, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile Alt Komisyon Başkanı ve Çorum Milletvekili Murat YILDIRIM, Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL, Mardin Milletvekili Abdurrahim AKDAĞ ve Sivas Milletvekili Malik Ecder ÖZDEMİR'den oluşmuştur. Ayrıca Heyete Komisyon Uzmanı Kenan ALTAŞ, Komisyon Uzmanı Halil İbrahim BAYAR ve Komisyon Uzman Yardımcısı Gökhan PİRİ eşlik etmiştir.

II. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

Heyet, hükümlü ve tutuklularca cezaevindeki koşullar ve muameleler hakkında Komisyona iletilen çeşitli şikâyetler ile genel inceleme kapsamında cezaevindeki koşullar ve uygulamaları mercek altına almayı amaçlamıştır.

III. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Heyet, aynı kampüs içerisinde bulunan Ankara 1 Nolu L Tipi ve Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarına 3 Kasım 2011 tarihinde ziyaret gerçekleştirmiştir.

Ankara 1 Nolu L Tipi ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarından hükümlü ve tutukluların Komisyona ulaştırmış oldukları çeşitli şikâyetler değerlendirilmiştir. Heyet tarafından rastgele koğuşlar seçilerek hükümlü ve tutuklularla cezaevinden hiçbir görevli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

olmaksızın görüşme gerçekleştirilmiştir. Ceza infaz kurumlarının yöneticilerinden bilgi alınmış, bilgi ve belge toplanmıştır.

IV. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Heyet çalışmasında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli “Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar”, 9 Aralık 1988 tarihli “Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü” 14 Aralık 1990 tarihli “Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler”; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006) 2 nolu “Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni” (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R(99) 22 sayılı Tavsiye Kararı; 5275 sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun” ve “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük” hükümleri ile ilgili diğer mevzuatı dikkate almıştır.

V. İNCELEMELER

ANKARA KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

Heyet tarafından incelemede bulunulan Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun kapasitesi 352 kişiliktir. 64 kişilik 16 oda yüksek güvenlikli, 288 kişilik 24 oda ise orta güvenlikli olarak adli hükümlü ve tutuklular için olmak üzere kullanıma açılmıştır. Kurumun incelemenin yapıldığı tarih itibariyle mevcudu 338 kişidir. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlüleri tek kişilik odalarda barındırılmakta olup, günde bir saat havalandırma yapmaları sağlanmaktadır.

Kurumda okuma-yazma, bilgisayar, halk oyunları kursları gibi öğretici kursların yanı sıra meslek edindirmeye yönelik takı tasarımı, bilgisayar, kuaförlük, tekstil, trikotaj, dikiş-nakış gibi kurslar faaliyet göstermektedir. Heyet tarafından meslek edindirmeye ve mahkumlara gelir getirmeye yönelik hazır mantı atölyesi ziyaret edilmiştir. Atölyelerde çalışanlara sigorta yapılmaktadır. Sigorta kapsamından aileleri de yararlanabilmektedir. Çalışmakta olan 120 civarında hükümlü bulunmaktadır. Bunların yanında kurumda psiko-sosyal servis bulunmaktadır. Hem cezaevine ilk kez gelenler hem de tahliye olacaklar için hizmet vermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

İncelemelerden önce İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna gönderilen bazı dilekçelerde Kadın Ceza İnfaz Kurumunda 20.09.2011 tarihinde altı hükümlüye infaz koruma memurları tarafından saldırıldığı ve hükümlülerin yaralandığı yer almaktaydı.

Heyet, koğuşlarda yaptığı görüşmelere anılan iddiayı dikkate alarak başlamıştır. 20.09.2011 tarihinde Kurumun yüksek güvenlikli kısmında meydana gelen olayla ilgili, olayın yaşandığı C-2 bölümüne gidilerek tutuklu ve hükümlülerle kurum personeli olmadan görüşülmüştür. Daha sonra kurum yöneticilerinden konuya ilişkin bilgi ve belgeler alınmıştır.

Olay aynı suç isnadından tutuklu beş kadın mahpus ile infaz ve koruma memurları arasında akşam saat 20:00 sıralarında gerçekleşmiştir. Olayın kaynağı, yüksek güvenlikli bölümdeki üçer kişilik mutfaklı odaların tam dolu olması üzerine tutukluların hücre ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarının infaz edildiği 7'şer kişilik mutfaksız tekli odalara zorunlu olarak yerleştirilmeleri; bir süre sonra tutuklulardan birinin tahliyesi nedeniyle boşalan odayı tutukluların mutfak olarak izinsiz kullanmak istemeleridir.

Olayla ilgili öncelikle tutuklularla görüşmede bulunulmuştur. Tutukluların aktardığına göre, tüm hücre odaları dolu iken bir kişinin tahliye edilmesi üzerine boşalan odaya, diğer normal koğuşlarda mutfak bulunması ancak kendi koğuşlarında bulunmaması nedeniyle mutfak olarak kullanmak üzere malzemelerini koymuşlar, ancak cezaevi idaresinin buna izin vermek istemeyerek bu odayı kilitlemek istemiştir. Tutuklular, mutfaklarının olmadığını, yedi kişi yaşarken durumu zorlukla idare ettiklerini, boşalan hücreyi kullanmaları engellenerek bu zorluğu hafifletmelerine engel olunacağını, zaten su temini ve bulaşıklar için banyo ve tuvaleti kullanmakta olduklarını ifade ederek taleplerinde ısrar edip odadan çıkmayı reddetmişlerdir. Tutuklular bunun üzerine infaz koruma memurlarının kurum amirlerine haber verdiklerini, kurum amirlerinin de bilgisi dahilinde yaklaşık 30 infaz koruma memuru işgal edilen odaya müdahale ettiğini, müdahale sırasında darp edildiklerini iddia etmektedirler.

Kurum idarecileri ise, C-2 koğuşundaki bir tutuklunun tahliye edilmesi sonrasında tüm tahliyelerden sonra yapıldığı gibi odanın kapısının kapatılmak istendiği ancak aynı koğuşun odalarında kalmakta olan diğer tutukluların, burayı mutfak olarak kullanmak istediklerini belirterek oda kapısının kitlenmesine engel olduklarını, odanın gelebilecek yeni mahpuslar için boş bırakılması gerektiği ve oda ile ilgili taleplerini sabah dilekçe ile idareye iletmeleri gerektiğinin ifade edildiği, tutum ve davranışlarında ısrar edip oda kapısının kilitlemesine

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

---

müsaade etmeyerek görevli memurların görevlerini yapmalarına engel olduklarını, bunun üzerine infaz koruma memurlarınca kurum amirlerine haber verildiği, kurum amirlerince tutukluların talepleri dinlendiği, talepleriyle ilgili dilekçe yazmaları söylenerek, sabah durumun idare gözlem kurulunca değerlendirilerek kendilerine sonucun bildirileceğinin ve şuan da odayı boşaltmalarının istendiğini, buna rağmen odayı boşaltmayı reddettikleri, bunun üzerine odanın usulsüzce işgal edilmesi nedeniyle görevlilerce koğuşa girilerek zor kullanma yetkisi aşılmadan müdahale edildiğini, iddia edildiği gibi 30 görevlinin müdahale etmediğini, nitekim koğuşun büyüklüğü dikkate alınca bunun mantıksız olacağını görüldüğünü, yapılan müdahale sırasında tutuklularca görevli infaz koruma memurlarına fiziki saldırıda bulunduğu, tutukluların zorla çıkarıldıklarını ancak görevlilerin çeşitli yerlerinden darp edildiklerini, olayın ardından hem tutukluların hem de görevli infaz koruma memurlarının hastanenin acil servisine kaldırıldıklarını, infaz koruma memurlarının darp edildiklerine ilişkin darp cebir raporlarının bulunduğunu belirtmişlerdir.

Bazı tutuklu ve hükümlülerce keyfi uygulamalar yapıldığı, ortak etkinlik hakkının personel eksikliği gerekçesiyle aşırı şekilde kısıtlandığı, çıplak aramalarda askerlerin soydukları alanın yakınında bekledikleri şeklinde şikayetlerde bulunulmuştur. Kurum yönetimi, keyfi hiçbir işlemin yapılmadığını, her işlemin mevzuat hükümleri çerçevesinde yapıldığını, çıplak aramalarda askerlerin hiçbir şekilde mahpusları görececek mesafede bekletilmediğini ifade etmiştir.

Kadın tutuklu ve hükümlüler, gerek dilekçe yoluyla yaptıkları başvuruda gerekse de Heyetin ziyareti esnasında kaloriferlerin iyi yanmadığını ve bu nedenle koğuşların soğuk olduğunu belirtmişlerdir. Heyet tarafından yapılan tetkiklerde kaloriferlerin yeterince yakıldığı, koğuşların soğuk olmasının nedeninin ise sigara içen mahkumların pencere ve kapıları sürekli olarak açık bırakması olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada sigara içmeyen mahkumların sağlıklı bir ortamda bulanabilme haklarının korunması açısından mümkün olduğu ölçüde koğuşlarda sigara içilen ve içilmeyen şeklinde bir bölümlendirmeye gidilmesi faydalı olacaktır.

Kurum kantininde temizlik malzemelerinin satılmadığı ve ayrıca genel olarak kantin fiyatlarının yüksek olduğu yönündeki şikayetler yapılmıştır. Yapılan incelemelerde kurum kantininin gerek temizlik malzemeleri gerekse diğer ihtiyaç malzemeleri çeşidi yönünden

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

yeterli olduğu görülmüştür. Kurum kantinindeki fiyatlarda dışarıdaki fiyatlara göre gözle görülür bir fazlalık gözlemlenmemiştir. Alınan bilgiye göre, Kurum kantinindeki ürünler %12-15 kârla satılmaktadır.

ANKARA 1 NOLU L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

İncelemede bulunulan Ankara 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun kapasitesi 1350 kişilik olup, 7 bloktan oluşmaktadır. Bloklardan beşi hükümlü-tutukluların barınması, (A, B, C1, C2 E, F Bloklar), D blok ise idari hizmetlerin yürütülmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ceza İnfaz Kurumundaki 21 kişilik standart odaların ortak kullanım alanları, yemek mekânları, banyo ve tuvaletleri ile havalandırması ortaktır. Kurumun incelemenin yapıldığı tarih itibariyle mevcudu 1356 kişidir.

Kurumdaki hükümlü ve tutukluların spor yapabilmeleri için kapalı spor salonu, açık spor sahası ve masa tenisi mevcut olup isteyen hükümlü ve tutuklular spor ve egzersiz yapabilmektedir. Haftada iki gün sıcak su verilmektedir. Ayrıca başka cezaevlerinden farklı olarak tutuklu ve hükümlülere hizmet veren bir pastane bulunmaktadır.

Kurumda hükümlü ve tutuklulara okuma yazma kurslarının yanı sıra meslek edindirmeye yönelik; doğalgaz ve sıhhi tesisat, serigrafî, ciltçilik, bilgisayar operatörlüğü, ağaç oymacılığı ve marangozluk, yapay çiçek gibi kurslar verilmektedir.

Hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmede, ceza infaz kurumu kantinine yönelik şikayette bulunmuşlardır. Kantin fiyatlarının dışarıya oranla yüksek olduğu iddiası ve haftanın sadece bir günü alışveriş yapabilmelerine imkan verilmesi şikayet konularını oluşturmuştur. Haftada bir gün (pazartesi günü) alışveriş yapabilmelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya engel olduğunu, hesaplarına paraları alışveriş günü sonrasında yattığında veya bir ihtiyaçları olduğunda bir hafta beklemek durumunda kaldıklarını, bu nedenle kantin alışverişlerini yapabilecekleri gün sayısının artırılmasını talep etmişlerdir. Ayrıca kantinde yumurta gibi bazı ihtiyaçlarını bulamadıklarını ifade etmişlerdir.

Kurum idarecileriyle yapılan görüşmede hükümlü ve tutuklu sayısının fazla olması nedeniyle kantinden sadece bir gün faydalanılmasına imkân verebildikleri ifade edilmiştir. Ayrıca kantin fiyatlarının piyasa fiyatlarıyla aynı olduğu ifade edilmiştir. Kurum yönetimi kantinden elde edilen gelire atölye ve işyurdu açılıp çalıştırıldığını belirtmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Tutuklu ve hükümlülerin bir diğer şikayeti tedavileri hakkındadır. Özellikle geceleri, mesai saatinden sonra doktor olmaması nedeniyle acil müdahale gerektiğinde yapılamadığından ve yeterli tedavi göremediklerinden şikayetçi olmuşlardır.

Belirtilenlerden başka gerek kurum idaresinden gerek infaz ve koruma memurlarının uygulamalarından bir şikayetleri olmadığını vurgulamışlardır.

VI. DEĞERLENDİRME ve SONUC

Hükümlülük ve tutukluluk hali, hapsedilen bireyin hak ve özgürlüklerinin bir kısmının kısıtlı hale gelmesine yol açar. En başta ve amaç olarak hürriyeti sınırlanan birey, diğer haklarını kullanmada doğal olarak özgür bir vatandaştan daha kısıtlıdır. Ancak bu durum, onun insan onuruna uygun yaşama ve muamele görme hakkından alıkoymaz. Bu halde Devlete, kanuna uygun olarak hapsedilmiş bireye, insanca yaşama ve muamele etme yükümlülüğü doğmaktadır.

İnceleme konusu yapılan ceza infaz kurumu bu bağlamda, hem yerel hem de evrensel olarak belirlenmiş asgari kurallara genel olarak uygunluk göstermektedir. Özellikle, ülkemizin genelindeki cezaevlerinde en ciddi sorunlardan biri olan ve başka problemlere kapı aralayan ‘kapasite üstü mevcut’un inceleme konusu cezaevlerin ciddi oranda var olmaması son derece memnuniyet vericidir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Üye Devletlere sunduğu Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R(99) 22 sayılı Tavsiye Kararında en başta “cezaevlerindeki kalabalıklaşmanın ve cezaevi mevcudundaki artışın bir bütün olarak hem insan hakları hem de ceza infaz kurumlarına, cezaevi idarelerine ve ceza adaleti sistemine karşı önemli bir sorun yarattığını” vurgulamıştır.

Kapasite üstü mevcut ceza infaz kurumlarınca çözülebilecek bir mesele olmayıp, kısmen yargılama süreçlerinin kısaltılmasına kısmen de yeni cezaevlerinin yapımına bağlıdır. Ülkemizdeki hükümlü ve tutuklu sayısının önemli bir kısmının tutuklulardan oluştuğu düşünüldüğünde yargılamaların hızlandırılması kapasite üstü mevcudu azaltabilecek faktörlerdendir. Ayrıca nüfus artışı ve yeni suç türlerinin ortaya çıkması (bilişim suçları gibi) nedeniyle yeni cezaevlerinin yapılması veya mevcutların kapasitesinin artırılması da aşırı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

kalabalık yaşam ortamlarına çözüm olacaktır. Nitekim her iki yönde bir politikanın güdülmekte olması umut vericidir.

Kapasite üstü barındırma nedeniyle ortaya çıkan sorunlara apaçık örneklerden biri yukarıda inceleme konusu yapılan beş kadın tutuklu ve infaz koruma memurları arasında çıkan olaydır. Söz konusu olayın asıl kaynağı, kapasite üzerine çıkılması nedeniyle tutukluların tutulmaları gerektiği yerden başka yere yerleştirilmek zorunda kalınmasıdır.

Kapasite fazlalığına bir çözüm olarak, bazı tutukluların diğer tutuklu ve hükümlülerden zorunlu olarak farklı bir ortama yerleştirilmeleri bir sorun olarak belirlenmektedir. Heyetimiz bazı tutukluların, normal koşulların sahip olduğu imkanlara sahip olmayan odalara yerleştirilmelerinin nasıl bir soruna yol açtığını görmekte, ancak buna bir çözüm bulmanın zorluğunu da bilmektedir. Kurum idaresi kapasite üstü mevcuda iyi niyetli bir çözüm bulmuş olsa da, ortaya çıkması muhtemel krizi çözmede öngörülü davranamadığı görülmektedir.

Heyetimiz olayda, tutukluların tahliye sonucu boşalan odayı idareye herhangi bir yazılı başvuru yoluna gitmeden keyfi ve fiili olarak kullanmak istediklerini gözlemlemiştir. Olay esnasında bir arbede yaşandığı taraflarca doğrulanmaktadır. Hem tutuklular hem de görevli infaz koruma memurları aynı gün Sincan Devlet Hastanesi Acil Servisine götürülerek kontrolden geçmişlerdir. Tutukluların sağlık raporları üzerinde yapılan incelemede, beş tutukludan üçünde darp-cebir izine rastlandığı; bir tutuklunun bileğinde tırnak izine, bir tutuklunun da sağ şakağında ekimoz ile kol ve bacaklarda tırnak izine rastlandığı görülmüştür **(EK:1)**. Görevli infaz koruma memurlarının sağlık raporları üzerinde yapılan incelemede ise, bir memurun sağ kalçasında eriten erozyon ve sağ omuz ve ön kolda erozyona rastlandığı, bir memurun bazı parmak tırnaklarında kırık ve sol kolda erozyona rastlandığı, bir memurun sol kolunda ekimoza rastlandığı, bir diğer memurun sol dirseğinde ve sağ kolunda yaygın erozyona rastlandığı ve bu nedenle 10 gün istirahat verildiği görülmüştür **(EK:2)**. Tutukluların üçünde darp-cebir izi bulunmaması, diğer ikisinde ise hafif yaralanmalar dikkate alındığında bunların zor kullanım sırasında oluştuğu, ancak kasten darp ve yaralama veya kötü muamele biçiminde değerlendirilemeyeceğine kanaat getirilmiştir.

Tutukluların idari başvuru yoluna gitmeden ve gitmeyi redderek boş odayı zorla kullanmak istemeleri haklılığı savunulacak bir davranış değildir. İdare kurum düzenini

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

sağlamak için tedbirler almaya yetkilidir. Gerekli hallerde zor kullanma da bunun bir parçasıdır. Avrupa Cezaevi Kuralları'nın 64/1'inci maddesinde “kanuna uygun bir emre aktif veya pasif fiziksel direniş karşısında son çare olarak” güç kullanılabileceğini ifade etmektedir. Asıl önemli olan bu güç kullanımının orantılı olup olmadığıdır. Muayene raporları Heyetimizi zor kullanımın orantılı olduğu sonucuna götürmektedir, ancak bu konuyu nihayete erdirecek olan, konu hakkında soruşturma başlatan yargı merciidir.

Heyet, her iki ceza infaz kurumunda da yapılan meslek edinme kursları, atölye çalışmaları ve sosyal faaliyetleri son derece başarılı ve memnun edici bulmuştur. Tahliye sonrası sosyal ve ekonomik hayata tutunma ve ceza infaz kurumunda bulunduğu süreçte geçirilen boş vakitleri değerlendirme bakımından bu tür çalışmaların büyük önemi bulunmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında sıkça gündeme getirilen şikayet konularının başında, kantin malzemelerindeki çeşitliliğin azlığı ve fiyatlarının yüksek olduğu iddiaları gelmiştir. Kurum kantinlerinde fiyatlar ve çeşitlilik, “İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarında Kullanılan Maliyet Hesapları ile Tutulacak Defter ve Belgelerin Düzenlenmesine Daire Yönerge”nin 47/2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, “... satış fiyatı belirlenirken, katma değer vergisi hariç maliyet fiyatı üzerine kâr miktarı eklendikten ve bunun üzerinden katma değer vergisi hesaplandıktan sonra satış fiyatı belirlenir. Satış fiyatları işyurdu müdürü, muhasebe yetkilisi ve satış yeri memuru tarafından müştereken tayin ve tespit olunur. Satış fiyatlarının piyasadaki satış fiyatlarından fazla olmamasına ve para üstünün alınıp verilmesine imkan verecek şekilde belirlenmesine dikkat edilir. Satış yerinde bol ve zengin çeşit bulundurulur.” Buradan anlaşılacağı üzere kantin fiyatlarının ceza infaz kurumu yönetimince, piyasa fiyatlarını aşmayacak biçimde belirlendiği görülmektedir. Ayrıca kantinlerde bol ve zengin çeşit bulunması gerekmektedir. Tutuklu ve hükümlülerin ekonomik özgürlüklerinin olmayışı ve kimilerinin ailelerinin de geçim sıkıntısı çektiği düşünüldüğünde ve mevzuata göre birçok eşya ve malzemenin kantinlerden alınması zorunluluğu gözönüne alındığında fiyat belirlemesinin piyasadaki en düşük fiyatlara göre yapılması veya bunun tespiti mümkün olmadığı hallerde kâr marjının düşürülmesi uygun olacaktır.

Tedavi olanaklarının yetersiz oluşundan şikayet geçmiş dönemlerde olduğu gibi varlığını sürdürmektedir. Sağlık hizmetlerinden yararlanma ve tedavi görme tutuklu ve

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

hükümlülerin en tabii haklarıdır. Türkiye'deki tek cezaevi hastanesine sahip olan Ankara Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde acil müdahaleler ve poliklinik hizmetlerinin eksikliğinden şikayet yapısal bir soruna işaret etmektedir. Ülkemizdeki hekim sayısının ihtiyaca cevap verememesi şikayetlere kaynaklık eden etmenlerden biridir. Bir ilçe kadar nüfusa sahip cezaevlerinde, hekim sayısındaki eksiklik nedeniyle aksayan tedavi hizmetleri ciddi olayları beraberinde getirebilir.

Sonuç olarak,

1) Ankara 1 Numaralı L Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan incelemelerde, her iki cezaevindeki fiziki koşullarda ve muamelelerde insanca yaşama hakkına ve insan onuruna aykırı durum, tutum ve davranışlar tespit edilmemiştir.

2) Her iki ceza infaz kurumunda kapasitenin üzerine fazla çıkılmamış olması memnuniyet vericidir. Ancak yukarıda incelenen olayların bir daha yaşanmasına fırsat vermemek, hapsedilmiş kişilerin sağlıklı ortamlarda yaşamalarını sağlamak bakımından kapasite üstü mevcuda en kısa sürede çözüm getirilmelidir. Bu amaçla, yargılama süreçlerinin kısaltılması ve yeni cezaevlerinin yapımının hızlandırılması veya mevcutların kapasitesinin artırılması biçiminde sürdürülen çözüm arayışı umut verici bulunmaktadır.

3) Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda beş kadın tutuklunun boş bir odayı mutfak olarak kullanmak istemesi ancak cezaevi idaresinin bunun izinsiz kullanımına engel olması üzerine yaşanan direnme ve zor kullanım olayında, tarafların ifadeleri ve sağlık raporları incelendiğinde cezaevi idaresince yapılan müdahalenin yetki dahilinde ve orantılı olduğu tespit edilmiştir. Olayda infaz koruma memurlarının kasten yaralama, darp veya kötü muamele saikiyle hareket ettiklerine dair bir kanaat oluşmamıştır.

4) Heyet, kurum kantinlerindeki fiyatlar konusundaki incelenmesinde, tutuklu ve hükümlülerin büyük çoğunluğunun ekonomik durumu dikkate alındığında ve mevzuata göre birçok eşya ve malzemenin kantinlerden alınması zorunluluğu gözetildiğinde kantinlerde uygulanan kâr marjının piyasadaki en düşük oranlara göre belirlenmesinin ve ayrıca ilgili Yönerge'de belirtildiği üzere çeşit açısından bol ve zengin ürün satışı yapılmasının uygun olacağı kanaatine varmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

5) Sağlık hakkı tüm insanlar gibi tutuklu ve hükümlülerin de en temel haklarından. Türkiye'deki tek cezaevi hastanesine sahip olan Ankara Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde tedavi hizmetlerinin aksadığı şeklinde şikayetler yapısal bir sorunu işaret etmektedir. Bu yapısal sorun nedeniyle ortaya çıkabilecek ciddi olaylar gözetilerek tedavi hizmetlerinin düzgün biçimde sunumuna imkan verecek çözümler geliştirilmelidir.

Murat YILDIRIM

Çorum Mv. Alt Komisyon Başkanı

İncelemeye Katılmadı

Mehmet Kerim YILDIZ

Ağrı Mv.

Ahmet Salih DAL

Kilis Mv.

Abdurrahim AKDAĞ

Mardin Mv.

İncelemeye Katılmadı

Malik Ecdar ÖZDEMİR

Sivas Mv.

Atila KAYA

İstanbul Mv.

İncelemeye Katılmadı

Ertuğrul KÜRKÇÜ

Mersin Mv.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

DİZİ PUSULASI

Sıra No	Parça Adedi	Günü	Sayısı	Özü
1	10	20.09.2011	943451 943453 943454 943456 943446	Sağlık Bakanlığı Dr. Nafiz Körez Sincan Devlet Hastanesi Rapor Kağıtları (Tutuklular hakkında)
2	9	20.09.2011 21.09.2011	10947 10948 10949 10950 946603	İnfaz ve koruma memurları hakkında Sağlık Bakanlığı Dr. Nafiz Körez Sincan Devlet Hastanesi Genel Muayene Raporları ve 10 günlük istirahat içeren Rapor Kağıdı

Komisyon raporlarına, <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/index.htm> adresinden ulaşabilirsiniz.

Adres: TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 06543 Bakanlıklar-ANKARA

Tel: 0 312 420 5406 – 420 5399   **Faks:** 0 312 420 5394

E-posta: insanhaklari@tbmm.gov.tr